

izkušeni svetovalec ter iskren prijatelj. Nepozaben ostanek nam, ki si nam bil učitelj in vzgojitelj. Mnogim ljudem, ki zavzemajo danes ugledna mesta v javnem življenju, si vcepil Ti prve nauke v dušo in srce. Toplo pomladansko sonce je posijalo, ko smo se poslavljali od njega, mnogim so se porosile oči in sočuvstvujemo s tov. Zdolskom, šol. upraviteljem v Celju. S. Lj.

— **Braslovče.** Braslovška šolska mladina je slavila materinski dan dne 27. t. m. v dvorani sokolskega doma s prav pestrim sporedom, ki je štel 12 točk. Razen deklamacij je z izredno ljubkostjo prikazala deca prizore »Mamica išče svoje dete«, Ciciban in čebela, ki je prav posebno ugajal, »Mamica je umrla«, »Slovo od igrač«, »Rubeži brbrača«. Za vzorno izvedbo istih gre glavna zasluga gdč. Rajner, kakor tudi gdč. Horvatovi. Posebno uvodni govor zadnje »O mater« je bil prav lep in je mnogim mamicam privabil solze v oči (da, tudi moškimi se je to zgodilo). Zborno petje (4 kom.) in solo petje »Mamica moja...« je vodil g. Snuderl. Kljub slabemu vremenu je bila dvorana polna, lahko rečemo, bilo je več naših mamic navzočih kot lani, ko je bilo lepo vreme. Zadovoljne so bile mamic, še bolj pa otroci, velik vzgojni uspeh je bil dosežen, bodimo si tega svesti. S. Lj.

TOVARIŠEM ABITURIJENTOM, KI BODO NASTOPILI SLUŽBO.

Nekako pred dvema tednoma se je »zasvetil« na prvi strani dnevnega časopisa ime nekaterih novih učiteljev. Ogromna večina tovarišev, ki so vložili prošnje, je bila rešena težkega bremena brezposelnosti, ker so bili poklicani k delu, ki jim po izobrazbi pripada in katerega so težko pričakovali.

Vendar se mi zdi, da bodo marsikateri izmed onih, ki so doma v mestu, prišli v drugačne prilike, v drugačen milje, kakor pa so si predstavljali. Saj pokaže življenje, ki smo ga na svojih »študentovskih« potovanjih mimogrede samo ošinili s pogledom, popolnoma drugačno sliko, kakor pa takrat, ko se je treba vanj živjeti, z njim zaživeti in postati del njega.

Zato bi bilo prav potrebno, da bi imeli abiturient, kadar gre v službo neko sliko o razmerah in miljeju, ki ga čaka in v katerega bo moral vstopiti. Potrebni bi mu bili zdravi, praktični nasveti, ki pa jih žal, nikjer ni dobiti. Sicer imamo sem in tja zapisane spomine; mnogo jih lahko slišimo od starejših tovarišev, učiteljev; vendar so to le spomini, pisani ali izgovorjeni desetletja po dožitvju. Težko si je po teh spominih ustvariti neko sliko o vasi, o razmerah, ki so se sčasoma gotovo izpremenile. Učitelj-zacetnik gleda na nje gotovo popolnoma drugače, kakor njegov starejši tovariš. To je tudi razumljivo, saj je raste in se razvijal vzporedno s spremembami in vzroki sprememb temu stanju, ki je danes.

Prav zato, ker tega nimamo, a bi bilo zelo potrebno, se obračamo na vas tovariši, da nam pišete. Orišite nam v pismu svoje vtise o kraju, ljudeh, šoli, otrocih, socialnih in gospodarskih prilikah kraja, kjer boste službovali. Po vseh teh opisih, bi se dala ustvariti slika o poti abiturienta med narod, o njegovih prvih korakih in besedah, ki morajo biti take, da padejo v plodno brazdo, ne pa na trdo skalo. Narodni pregovor pravi: »Dobra beseda dobro mesto najde« ali pa, »Dober glas se sliši v deveto vasa«, kar bi lahko nekoliko prenesli, da odjekne v mnogih srcih. Izdelali bi lahko sliko o naši vasi in ljudeh, ki bi bila po naše doživeta in nam zato razumljiva. Prikazali bi lahko razmere v raznih krajih Slovenije, razlike med temi kraji pokazali njih zanimivosti, ustvarili sliko o našem šolstvu, in dobili mnogo nasvetov za one vaše tovarišice in tovariše, ki pri-

dejo za vami. Nam bi s tem mnogo pomagali, olajšali bi nam pot; sebi pa dali priliko, da spoznate kje, kako in kaj dela vaš tovariš tam v Slov. goricah ali pa oni ob Krki.

Ker bi s tem ostali nekako povezani med seboj, bi obdržali neko enotnost, neko homogenost v mišljenju in delu. Mnogo bi s tem tudi doprinesli k delu, ki si ga je zastavil za smoter »klub prijateljev vaše kulture«, h kateremu se prigrisate. Ta enotnost bi bila nedvomno v korist narodu, državi, šolstvu, stanu in posamezniku.

Res prav nepotrebno bi potem postalo ponovno predstavljanje tovariša tovarišu ob priliki raznih obletnic matur in na raznih zborovanjih.

Zato vas ponovno prosimo, tovariši-aktivni učitelji, da nam pišete ob nastopu službe pa tudi potem čim pogosteje. Ne pozabite drug na drugega pa tudi na nas ne, ostanimo še v naprej v tesnih stikih. U-r.

SOLSKA VODSTVA IN SOK. DRUŠTVA

ponovno opozarjamo na dve kratki, toda pestri in zelo ljubki igrici »Naš Vidov dan« in »Prvi decembra«, ki ju je za šolsko, oziroma sokolsko mladež sestavila naša velika prijateljica mladine, pisateljica Manica Komanova. Tisk in založba Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Cena brošurici samo 3 Din. Sezite po njej, dokler je še kaj zaloge!

— **Učiteljska kolonija v Igalem pri Ercegnovem.** Vsem priglasiencem sem poslal ček za vplačilo polovičnega zneska (425 Din) in sicer do 1. junija t. l. Vse zamudnike naprošamo, da to takoj vplačajo. Vožnja z oseb. vlakom Ljubljana-Ercegnovj III. r. (polovična) stane samo 182 Din (Split-Ercegnovj s parobrodj »Dubrovačke plovidbe« polov. III. r. samo 56 Din). »Dubrovačka plovidba« je na našo prošnjo dovolila 50% popust tudi za III. r., medtem, ko je »Jadranska plovidba« našo prošnjo odklonila (polovično vožnjo II. r. imamo na podlagi drž. legitimacije). Vsem priglasiencem pošljem te dni članske karte (radi popusta »Dubrov. plovidbe«), ki jo naj sami izpolnijo. — Skupen odhod etc. bo javljen pravočasno v dnevnikih okrog 4. jul. Na razne informacije sporočimo vsem zainteresiranim, da se priglasi samo za 14 dni iz ekonomskih razlogov ne morejo upoštevati. Priglasi za 30 dni se še sprejemajo toliko časa, da bo število kolonistov polno. — Za FLJU: Slavko Mrovlje, učit., glavni pov. Slovenj-gradec.

Osebnе zadeve

— **Upokojeni so učitelji(-ce) na osnovi točke 4. odnosno 15. § 104., 2. § 105. in 2. § 106. uradniškega zakona;** Pristovšek Fran iz Ljubljane, Berce Vinko iz St. Janža, Kosj Mirko od Sv. Barbare, Recelj Alojzij iz Ljubljane, Boštjančič Ana iz Sevnice, Novak Vincencija iz Brežic, Zupančič Jože iz Prečene, Koemut Rudolf od Sv. Urbana, Klemenčič Ivana iz Galicije, Perger Matija od Sv. Jurja, Bizjak Josip iz Celja, Loser Ivan iz Grčaric, Duler Emilija iz Slovenjgradca, Dolenc Helena iz Velenja, Zore Rudolf iz Predoslja, Marinič Mirko od Sv. Marka, Vodenik Ida iz Maribora, Vodopivec Anton iz Begunj, Barle Konrad iz Metlike, Račič Marija z Brezovice, Rosina Adolf iz Ormoža, Bratuž Fran iz Maribora (Krčevina).

— **Napredovali so učitelji(-ce) z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 17. aprila 1934. v VII. skupino;** Kautič Olga (zabav.) iz Marenberga, Oman Oton iz Ljubljane, Kušar Ana iz Mirne peč, Remic Pavla iz Mirne peč, Zazula Rafael iz Pristave, Fakin Franja iz Koroške Bele, Vončina Josip iz Igavasi, Collauti Amalija iz Dobove, Bohine Leopold iz Sostrega, Valjavec Franc iz Srednje vasi,

Miculinč Rudolf z Bleda, Kavčič Drago iz Zabnice, Paulič Efreim iz Trbovelj-Vod, Zabuškovec Albina iz Slivnice, Klemenčič Helena iz Predoselj, Potočnik Peter iz Spitaliča, Herzog Gabrijela iz Križevcev, Marinč Martin iz Brusnic, Uršič Amalija iz Sv. Križa, Perko Venceslav iz Sv. Križa, Ovsenek Josipina iz Most, Muhič Gabrijela iz Ptuj-okolica, Kovič Berta iz Poljčan, Del Cott Vida iz Ihana, Lodraut Ožbalt iz Prevalj, Izlakar Olga iz Trbovelj.

Naša gospodarska organizacija

POROČILO O OBČNEM ZBORU UČITELJSKE TISKARNE.

V nedeljo dne 27. maja se je vršil v zadržanih prostorih XXXI. redni občni zbor »Učiteljske tiskarne«. Ker so dali člani načelstva in nadzorstva že prej svoja mesta na razpolago in s tem ustvarili možnost, da se to važno gospodarsko podjetje kar najbolj nasloni na učiteljsko organizacijo, je bil občni zbor izredno dobro obiskan in je bilo na njem zastopanih nad 100 zadružnikov.

Namesto nujno zadržanega predsednika upravnega sveta tov. Engelberta Gagla, ki je moral odpotovati v zadevah Sokola kraljevine Jugoslavije, je vodil občni zbor podpredsednik upravnega sveta tov. Ferdo Juvanec.

Po izvršenih formalnostih in po pozdravu navzočih zadružnikov je otvoril občni zbor. Spominjal se je v iskrenih besedah umrlega zadružnika in podpredsednika upravnega sveta tovariša Antona Likožarja, ki je s svojimi velikimi gospodarskimi zmoglostmi dolga leta deloval za prosep teh naše gospodarske organizacije. Slava spominu vrlega zadružnika!

Uvodoma je prečital podpredsednik obširn nadzorno poročilo, ki ga je predložila občnemu zboru »Zveza slovenskih zadrž. v Ljubljani«. Izčrpno poročilo podaja jasno sliko dosedanjega dela in uspehov, pa tudi dragocene smernice in napotke novemu upravni svetu in nadzorstvu.

Nato je občni zbor razpravljal o poročilu upravnega sveta o zadružnem poslovanju. K besedi se je oglasil zadružnik M. Kosec z nekaterimi pojasnili.

K poročilu upravnega sveta o računskem zaključku so govorili zadružniki M. Kosec, J. Šmajdek, A. Hren, Lovše, I. Dimnik in dr. Po živahni debati h kateri so se oglasili poleg že naštetih še drugi zadružniki, je predlagal predsednik nadzorstva Vendelin Sadar odobritev računskega zaključka in podelitev razrešnice upravni svetu. Predlog je bil sprejet soglasno.

Prav tako je bil soglasno sprejet predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.

K točkama: Volite v upravni svet in nadzorstvo je podal v imenu zadružnikov-članov sekcije Ljubljana tovariš Metod Kumelj nastopni predlog: Z ozirom na to, da sta dala upravni svet in nadzorstvo solidarno svoja mesta občnemu zboru na razpolago in s tem olajšala rešitev situacije, izreče občni zbor članom obeh odborov svoje priznanje za veliko uvidevnost v svrhu povzdige podjetja in sprejme v celoti sledečo sporazumno listo. V upravni svet: Engelbert Gagl, Rado Grum, Ferdo Juvanec, Ivan Kočančič, Andrej Skulj. V nadzorstvo: Hinko Šumer, Anton Hren, Sresko učiteljsko društvo Celje, zastopa Janko Pogačnik, Vekoslav Mlekuž, Tit Grčar.

Po ugotovitvi vseh formalnosti so bili predlagani z vzklikom izvoljeni v upravni svet in nadzorstvo in so izvolitev tudi sprejeli.

Pri slučajnostih so se obravnavali pravočasno predloženi predlogi.

Izvršeni občni zbor je razveseljiv korak, ki ga je napravilo oganizirano učiteljstvo v smeri gospodarske okrepitve in pritegnitve

čim večjega števila našega članstva v krog zadružnikov »Učiteljske tiskarne«. Ob resnični zadružni zavesti našega članstva bo ta nedelja lahko spominski dan, ki je dal naši stanovski organizaciji krepko gospodarsko bazo, na kateri se bo šele prav utrdila stanovska zavest in moč. »Učiteljski tiskarni«, ki mora biti središče in matica vseh učiteljskih gospodarskih ustanov želimo kar največjega razmaha, novemu upravni svetu in nadzorstvu pa veliko vztrajnosti in mnogo uspehov. Dolžnost vseh zavednih članov organizacije pa je, da brez odloga pristopijo v krog zadružnikov, da bo »Učiteljska tiskarna« res učiteljska.

— **Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh je razposlala zadružna uprava vsem članom položnice za nakazilo članske prispevka (324. smr. slučaj: Antonija Spricaj, Sv. Marjeta ob Pesnici) 6 Din za sance in 11 Din za poročne pare. Zamudniki so prejeli z zadnjo položnico obračun za ves zaostanek. Ker so zneski tokrat nizki, vljudno prosimo, da jih takoj nakažete. Zadruga ima samo na zaostankih pri članih okrog 40.000 Din. Načelstvo zadruge postopa v zadnjem času zelo rigorozno napram trdovratnim zaostankarjem. V letu 1934. je bilo 14 članov izključenih. — Položnici smo priložili vsem članom še »navodilo za podporni sklad«. S tem pa ni rečeno, da prosite vsi člani za podpore iz tega sklada. Navodilo shranite in se v primeru bolezni ali potrebe ravnajte po njem. — Podporni sklad ima do danes toliko prošnikov, da bi ne zadostoval dvojni znesek, če bi hoteli vsem ustreči po njihovih željah. Zato uprava prosí: 1. imejte potrpljenje, po možnosti se bo skušalo ustreči pač večjemu številu res potrebnih prošnikov, 2. pridobivajte novih članov, ker se bo le s temi prispevki množil kapital podpornega sklada. — Učit. samopomoč ima danes 2570 članov.

Mladinska matica

Letošnje knjige Mladinske matice bodo res zanimive. Kresnice, s prispevki otrok v besedi in risbi bodo svojevrsna posebnost. Bevkova povest »Tovariš« je ena naših najlepših mladinskih socialnih povesti. Knjigo je okrasila Ksenija Prunkova z 12 celostranskimi ilustracijami. Zanimivo, močno delo realne vsebine je delo Eda Kardelja »Potovanje skozi čas« zaradi originalnega podajanja razvoja gospodarstva in kulture od prazgodovinskih časov pa do današnjih dni. Za naše najmlajše je poskrbel Edo Deržaj poučno slikanico »Kapljice«, Slikanica izide v 4 barvnem tisku. Besedilo je pridelala Anica Černejeva. Naslovno stran Kresnic je izdelala Mara Kraljeva, Potovanje skozi čas pa je opremil Ljubivoj Ravnikar.

Knjige izidejo kmalu. Vse so že v tisku in kakor hitro dobimo naročila, začnemo z ekspedicijo. Da ne bo zamude in nepotrebnih sitnosti, so naprošeni naši cenjeni poverjeniki, da poberejo še devet obrok a 2.50 Din za knjige in denar čimprej pošljejo upravi.

Še vedno je čas, kdor ni plačal vseh števil »Našega roda«, nima pravice do knjig. Letošnje publikacije pa so takšne, da se bo vsak kesal, če jih ne dobi. — Kdor še pravočasno naroči zaostale številke »Našega roda«, pride še vedno lahko do knjig. Mora pa pohiteti, ker smo jih tiskali le malo število nad običajno naklado stalnih naročnikov »Našega roda«. Če knjige poidejo, se bomo ozirali na prva naročila.

Naklada. Slikanica se je tiskala v nakladi 20.500, vsaka iz ostalih knjig pa v 20.000 izvodih na navaden in v 100 izvodih na finejši papir.

Kdor želi vezane knjige ali knjige na boljšem papirju, naj nam nemudoma javi.

Res je zadnje Binkošti odšel, a žal ne na zdravljenje, temveč v večno zdravje onkraj groba. Pokopan je bil 22. maja na mariborskem pokopališču.

Njegovo ime pa ostane neminljivo, večno. Kot tovariša in pisatelja ga ne bomo pozabili in literarna zgodovina bo vredno ocenila vsa njegova dela.

Naj mu bo lahka zemlja slovenskega Maribora! M. Z.

200 letnica rojstva Antona Janše

Letos obhajamo 200 letnico rojstva Antona Janše, večjega čebelarja in znamenitega čebelarstva učitelja, čigar ime ni zaslovelo le po vsej Evropi, ampak je prodrl tudi preko morja. Saj je s svojim opažanjem odkril v življenju čebel tajnosti, ki jih niso mogli doumeti mnogi njegovi sodobniki in tudi poznejši čebelarji; storil je s svojimi odkritji tako velik korak, da ga dolgo niso mogli dohiteti in korakamo še sedaj z njim vzporedno.

Anton Janša se je rodil v Breznici na Gorenjskem 20. maja l. 1734. Bil je revnih staršev sin. Na Janševem domu so bili gotovo že od nekaj vneti čebelarji in je bilo torej mlademu Antonu že prirojeno veselje do čebel.

Pri Janševih pa ni bila doma le umetnost dobrega čebelarjenja, ampak tudi slikarska nadarjenost.

Kako je postal slikar Janša po dveipolletnem bivanju na Dunaju nenadoma čebelarški učitelj?

Gospodarska družba na Dunaju je iskala dobrega čebelarstva učitelja. Pogajala se je z velikimi težavami z nekim pastirjem Širahom iz Malega Budišina. Med pogajanja pa se

je oglasil pri ravnatelju družbe nekaj dni pred 3. majem l. 1769. »Kranjec«, po imenu Janša.

Družba ga je sprejela in Janša je začel čebelariti, da pokaže, kaj zna.

Janša je postal meseca maja leta 1770. »po izvršitvi opravljenem izpitu« pravi in prvi čebelarški učitelj. Marija Terezija je naročila dvornemu svetniku pl. Raabu naj podpira Janšo, kadarkoli bi potreboval njegove pomoči. Ko je v marcu leta 1773. zaprosil, naj bi mu vlada dala kakega pomočnika, čes. da se bliža čas, ko se začneja čebelarstvo poučevanje ter ga prihaja poslušati mnogo kmetskega ljudstva, mu je bila prošnja uslišana. Dodelili so mu njegovega učenca Josipa Münzberga, ki mu je bil po njegovi smrti tudi naslednik.

Vse, kar čitamo o Janši, kaže, kako imenitna oseba je bil takrat na Dunaju ta mož po svoji čebelarški umetnosti in kako velike so bile njegove zasluge.

Leta 1773. so čebelarili po njegovem novem načinu že po vsej dunajski okolici, kamor je hodil kot potovalni čebelarški učitelj poučevati. Izračunali so, da je bil samo v dunajski okolici v dveh mesecih pridelal medu in voska vreden nad 10.000 glđ.

Toda Janša ni svojih naukov razširjal samo ustno, temveč tudi pismeno. V kratki dobi je napisal dve knjigi o čebelah in čebelarstvu. Prva knjiga »Razprava o rojenju čebel«, je izšla že pred koncem drugega leta njegovega čebelarjenja na Dunaju, to je leta 1771., seveda v nemškem jeziku.

Slovensko izdajo je v prevodu urednika »Slovenskega čebelarja«, gosp. Avgusta Bukovca je oskrbelo »Slovensko čebelarstvo« v Ljubljani leta 1906.

Janša je že v svoji Razpravi obljubil, da bo podal čebeloljubom iz svojih dolgih izkušenj kaj obilnega iz te panoge gospodarstva, toda preden je mogel izdati, ga je dohitela

smrt. Umril je, star šele 39 let, 13. septembra leta 1773. na Dunaju.

Dasi Janša ni doživel veselja, da bi videl svoj drugi umtovor med narodom, vendar to dragoceno delo ni propadlo. Našel se je na srečo ves rokopis in dve leti po pisateljevi smrti je izšel njegov »Popolni nauk o čebelarstvu«, seveda zopet v nemškem jeziku.

Najprej je prevedel sloveči slovenski čebelar Peter Pavel Glavar Janševo »Razpravo o rojih« leta 1776. in je prevodu dodal tudi nekaj iz svoje izkušnje. Rokopis, žal, ni zagledal belega dne in se je vrhtega izgubil.

Pač pa je 19. leto po Janševi smrti poslovenil štajerski župnik in čebelar Janez Golničnik drugo njegovo knjigo »Popolni nauk o čebelarstvu« in jo izdal z nekaterimi pripombami.

Drugo slovensko izdajo je založilo »Slovensko čebelarstvo« v Ljubljani leta 1906., tretjo pa Jugoslovanska knjigarna; obe je priridel nekdanji urednik »Slovenskega čebelarja« in zanimiv čebelarški pisatelj Frančišek Rojina.

Janša, po domače »Kuharjev Tonej«, pa je bil tudi spreten slikar; naredil je take končnice na panje, da nobeden takih. Pri Kraljiču na Breznici so dolgo imeli na končnici leva, ki ga je bil naslikal Kuharjev Tonej; bil je tako živ da je gledal zmerom za človekom, kamor je šel.

Janšev čebelnjak je stal baje do leta 1877., kakor ga je bil postavil mojster sam. Tega leta so postavili nov čebelnjak, en hrastov tram iz starega čebelnjaka, dolg 4 m, so pa vdělali za spomin v novega. Pa tudi tega čebelnjaka ni več. Omenjeni tram je našel Janšaslovec gosp. Perc iz Celja za Janševim domom. Gospodinja mu ga je podarila za čebelarški muzej v Celju; tako je rešen propadla.

Janševa rojstna hiša je stala vse do leta 1907. Čebelarstvo in sadjerejsko društvo za Kranjsko mu je leta 1884. v proslavo 150 let-

nice njegovega rojstva odkrilo na hiši spominsko ploščo. Leta 1907. so staro hišo podrli in sezidali nekoliko niže novo, vzdihali pa so zopet spominsko ploščo.

A. Janši pa gre nevenljiva hvala, da je s svojimi bistroumnimi in temeljitimi dognanji dal proučevanju čebel popolnoma novo smer. Le škoda, da je tako zgodaj umrl, sicer bi bil brez dvoma odkril še marsikaj, kar je bilo potem prihranjeno drugim. Slava njegovemu spominu!

Ponesrečeni Marženki!

Tiho, žalostno je rosilo, ko so nam jo pripeljali domov. — Še 14 dni in lahnih nog, veselih lic in jasnih oči bi bila prihтела nā počitnice ljubečim staršem, sestrici in bratcu v objem... Vse Tvoje misli in želje, Marženka, so bile že v domačem kraju, ki si ga tako od srea ljubila.

Ni Ti bilo usojeno. V lepi Logarski dolini med šumenjem slapa so Ti ugasnile svetle oči. Ti je utihnila beseda in zastalo zlato srčece, ki Ti je komaj 19 pomladi občudovalo krasote tega sveta. — Težka usoda, nesrečen slučaj sta bila močnejša od Tvoje zdrave, sveže mladosti. — Komaj načela si pot k lepemu cilju, ki si si ga postavila, že Ti je kruta smrt postavila mejnik. Sredi maja v solncu in cvetju je ugasnilo nadežno življenje!

Ne prebude ga več majski solnčni žarki, ki so se vjeli tudi v Tvoje zlate lase, niti mehko majsko cvetje, ki ga je dahnila mladost tudi v Tvoja lica. Še vroče, težke solze Tvoje zlate zapuščene mamic, Te ne prikljujejo več k življenju.

Pala te pala slanica in zamorila prenežen cvet.

Mi pa jokamo za Teboj, draga Marženka! Zora Tomažič-Dojar.